



Innst. 286 S

(2011–2012)

Innstilling til Stortinget fra energi- og miljøkomiteen

Prop. 77 S (2011–2012)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/29/EF for å forbedre og utvide ordningen for handel med utslippskvoter for klimagasser i Fellesskapet (revidert kvotedirektiv)

Til Stortinget

Sammendrag

Utenriksdepartementet viser i proposisjonen til at EU i april 2009 vedtok Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/29/EF om endring av direktiv 2003/87/EF for å forbedre og utvide ordningen for handel med utslippskvoter for klimagasser i Fellesskapet (revidert kvotedirektiv).

EUs kvotesystem er en hjørnestein i den europeiske innsatsen for å redusere utslipp av klimagasser. Kvotesystemet omfatter til sammen om lag 12 000 europeiske virksomheter og om lag 4 000 luftfartøysoperatører fra hele verden. Gjennom kvotesystemet går EU foran i innsatsen for å redusere utslippene av klimagasser som bidrar til menneskeskapte klimaendringer. Hensikten med kvotesystemet er å få kontroll med utslippsveksten og legge til rette for kostnadseffektive utslippsreduksjoner på tvers av virksomheter, sektorer og landegrenser.

Direktivet skal gjelde for EU fra og med 1. januar 2013.

Utenriksdepartementet viser til at det tas sikte på at EØS-komiteen senest innen september 2012 fatter beslutning om å innlemme det reviderte kvotedirektivet i EØS-avtalens vedlegg XX (miljø).

Innlemmelse av det reviderte kvotedirektivet i EØS-avtalen vil bidra til kostnadseffektive utslipps-

reduksjoner fra sektorene som omfattes av kvotesystemet. Klimakvotesystemet er ett av de viktigste virkemidlene for at Norge skal overholde sine utslippsforpliktelser under Kyotoprotokollen, og for at Norge skal nå sitt utslippsmål. I St.meld. nr. 34 (2006–2007) er det lagt til grunn at regjeringen ønsker et bredest mulig kvotesystem med flest mulig deltakende sektorer og land. Innlemmelse av det reviderte kvotedirektivet i EØS-avtalen vil bidra til dette.

Norge har hatt et kvotesystem for stasjonære virksomheter siden 2005. For perioden 2008–2012 har Norge vært en integrert del av det europeiske kvotesystemet, og det nasjonale systemet er bygget opp i tråd med EUs kvotedirektiv. Luftfartssektoren ble inkludert i kvotesystemet fra 2012. Det er derfor ønskelig at Norge skal delta i ordningen som trer i kraft fra 2013 med det reviderte kvotedirektivet.

Det er i proposisjonen redegjort for hovedinnholdet i revidert kvotedirektiv.

Miljøverndepartementet la 9. mars 2012 frem en lovproposisjon med de nødvendige lovendringer, jf. Prop. 68 L (2011–2012) Endringer i klimakvoteloven.

Gjennomføring av det reviderte kvotedirektivet medfører behov for endringer både i klimakvoteloven og klimakvoteforskriften.

Utenriksdepartementet viser til at fordi gjennomføringen av det reviderte kvotedirektivet krever lovendringer, må Stortinget samtykke til deltakelse i EØS-komiteens beslutning, jf. Grunnloven § 26, annet ledd. For å hindre at Norge forsinkes ikrafttredelse av beslutningen, og for å gjøre det mulig for EØS/EFTA-statene formelt å delta i ordningen fra 2013, fremmes forslag om at Stortinget gir sitt samtykke før EØS-komiteen treffer sin beslutning. Det vil dermed ikke være nødvendig for Norge å ta forbehold om konstitusjonelle prosedyrer ved beslutning i EØS-komiteen.

Det er ikke ventet at det vil komme endringer i utkastet til EØS-komiteébeslutning. Dersom den endelige beslutningen skulle avvike vesentlig fra det utkastet som er lagt frem i denne proposisjonen, vil saken bli fremlagt for Stortinget på nytt.

Utkast til beslutning i EØS-komiteen og direktiv 2009/29/EF i uoffisiell norsk oversettelse følger som trykte vedlegg til proposisjonen.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Bendiks H. Arnesen, Marianne Marthinsen, Torstein Rudihaugen, Tor-Arne Strøm og Eirin Sund, fra Fremskrittspartiet, Per-Willy Amundsen, Oskar J. Grimstad og Henning Skumsvoll, fra Høyre, Nikolai Astrup, Bjørn Lødemel og fung. leder Siri A. Meling, fra Sosialistisk Venstreparti, Lars Egeland, fra Senterpartiet, Knut Magnus Olsen, og fra Kristelig Folkeparti, Line Henriette Hjemdal, viser til Prop. 68 L (2011–2012) Endringer i klimakvoteloven og Prop. 77 S (2011–2012) Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/29/EF for å forbedre og utvide ordningen for handel med utslippskvoter for klimagasser i Fellesskapet (revidert kvotedirektiv).

Komiteen viser til at lovproposisjonen om endringer i klimakvoteloven av tidshensyn er sendt til Stortinget før direktivet er formelt innlemmet i EØS-avtalen. Komiteen har merket seg at EØS-komiteen tar sikte på å fatte beslutning om å innlemme det reviderte kvotedirektivet i EØS-avtalen senest innen september 2012. Komiteen merker seg videre at forslaget til gjennomføringsregler er basert på forutsetningen om en harmonisert løsning hvor EFTA-statene blir en integrert del av EUs kvotesystem, og omfattes av de samme reglene for tildeling av kvoter som EU-statene.

Komiteen støtter regjeringens ønske om et bredest mulig kvotesystem med flest mulig deltaende sektorer og land, og er tilfreds med at innlemmelse av det reviderte kvotedirektivet i EØS-avtalen vil bidra til dette. Utvidelsen av kvotesystemet innebærer at andelen norske utslipp som er omfattet, øker fra om lag 40 til om lag 50 pst.

Komiteen viser til at det reviderte direktivet øker graden av harmonisering mellom landene som er med i kvotesystemet, betydelig. De nasjonale allokeringsplanene erstattes med et system hvor alle kvotetildelinger skjer på bakgrunn av samme beregningsmetodikk basert på benchmarking – uavhengig av hvilket land virksomheten befinner seg i.

Komiteen har merket seg at det er anslått at norske bedrifter i perioden 2013–2020 vil kunne motta i overkant av 150 millioner gratiskvoter. Norske utslipp forventes å bli høyere enn dette, og Norges deltakelse vil derfor bety at de årlige utslippene innenfor systemet reduseres.

Komiteen registrerer at virksomhetene deles inn i tre ulike kategorier som bestemmer hvor mange kvoter virksomhetene kan få tildelt vederlagsfritt. Dette innebærer at sektorer som regnes som utsatt for karbonlekkasje, vil få tildelt vederlagsfritt kvoter tilsvarende 100 pst. av historisk produksjonsnivå i forhold til benchmark i bransjen. Komiteen har merket seg at petroleumsvirksomheten er plassert i denne kategorien, og vil i denne sammenheng vise til pressemelding fra Miljøverndepartementet datert 22. desember 2012 hvor det står:

«Tildelingen av kvoter vil ikke ha direkte virkning for CO₂-prisen petroleumssektoren står overfor. Regjeringen legger imidlertid til grunn at petroleumsvirksomheten ikke skal få økonomiske lettelser som følge av kvotene, og vil komme tilbake med forslag for å ivareta dette.»

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, imøteser dette forslaget.

Komiteen følger med interesse det pågående arbeidet i Kommisjonen med å utarbeide retningslinjer i statsstøtteregelverket, som åpner for at et land kan gi særlig karbonlekkasjeutsatte virksomheter kompensasjon for økningen i kraftprisene som forventes som et resultat av økte karbonkostnader knyttet til produksjon av fossil energi. Komiteen har merket seg at dette er et viktig tema for norsk kraftkrevende industri.

Samtykke til innlemmelse av direktivet

Komiteen viser til rådsdirektiv 2009/29/EF (Revidert kvotedirektiv) og gir sin støtte til at direktivet innlemmes i norsk lov.

Komiteen viser for øvrig til sine merknader til Prop. 68 L (2011–2012) Endringer i klimakvoteloven, og har ingen ytterligere tilføyelser.

Uttalelse fra utenriks- og forsvarskomiteen

Utenriks- og forsvarskomiteen viser til energi- og miljøkomiteens utkast til innstilling datert 2. mai 2012 og til de respektive partiers merknader vedrørende Prop. 77 S (2011–2012).

Utenriks- og forsvarskomiteens medlemmer slutter seg til energi- og miljøkomiteens utkast til innstilling til Prop. 77 S (2011–2012) og har ingen ytterligere merknader.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og råår Stortinget til å gjøre slikt

v e d t a k :

Stortinget samtykker i deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/29/EF for å forbedre og utvide ordningen for handel med utslippskvoter for klimagasser i Fellesskapet (revidert kvotedirektiv).

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 10. mai 2012

Siri A. Meling

fung. leder

Marianne Marthinsen

ordfører

